

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2015

Llengua catalana i literatura

Sèrie 2

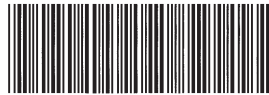
Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
1. Comprensió lectora	1.1	
	1.2	
	1.3	
	1.4	
	1.5	
2. Expressió escrita	2.1	
	2.2	
3. Reflexió lingüística	3.1	
	3.2	
	3.3	
	3.4	
	3.5	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Quan en Daniel sortí de la cella d'arrest —o més ben dit, quan l'en van treure—, encara més feble, tot i que només hi havia passat quatre dies, estava temptat de maleir l'impuls que l'havia fet **romandre** viu i a l'infern. Sabia que hi havia estat quatre dies, perquè cada vespre feia una **menu-da incisió**, amb l'ungla, per no descomptar-se: no donaven mai cap explicació i no se seguien pas les normes fixades. El seu delictes, i el del company de la llitera del costat, per mala sort, havia estat d'adormir-se i no sortir a l'hora, un d'aquells matins foscos i **glacials**. El cos li feia mal encara pertot arreu, dels assots rebuts abans de l'internament i de la duresa del catre, massa curt per a ell: ho feien expressament, n'estava convençut. **I encara bo que** tenia, entre altres presos, una situació de privilegi, si se'n podia dir així: l'esperaven per treballar a la casa del comandant. Si no, el seu càstig, qui sap quant hauria durat?

Es bufà els dits, **entumits** de fred, oblidat del tot, d'ençà de molts mesos, de les velles pregàries de la matinada, apreses a la infantesa, el *saharít*. Després del recompte, que li augmentà la fredor, es posà a la feina, tot pensant que aquell migdia, si més no, tornaria a menjar calent, una aigualida sopa de naps. Les celles de càstig eren al costat de la plaça, l'*Apellplatz*, on també els reunien per a presenciar les execucions, al lloc més elevat de l'infern. El *Dreiflüßelager* —el Camp dels Tres Rius, un dels petits, relativament— s'allargava sota seu, i li semblava immens, tapat de boira com era, tot entelat, amb les seves ominoses construccions de l'ombra; els sostres dels barracots eren ben blancs de neu o de gebre, ni ho sabia. Però Sauckel, el comandant, aquell gegant sàdic i refinat, volia conrear gladiols i camèlies, i ell havia treballat amb altres companys en la feina de fusteria de l'hivernacle. Això els oferia, de vegades, un suplement de menjar. Per sort, pensà, no m'han aplicat cap «agreujant», com una pallissa de record a la sortida; mai no es podia estar segur de res, perquè en aquells camps, una mica marginals, els reglaments no eren seguits d'una manera estricta. Alliçonat, feia quatre dies justos, amb altres pallisses que havia hagut de presenciar, es va ajeure damunt del banc abans que no l'**hi** forcessin, ell mateix es tirà enlaire la camisa i avall els pantalons.

Aferrant-se al banc, no cridà altra cosa que el nombre de cadascuna de les vint-i-cinc fuetades i com que, tot i el mal que li feien, no s'havia descomptat, no van recomençar a pegar-li, la qual cosa era una diversió freqüent.

Maria Àngels ANGLADA. *El violí d'Auschwitz*, 1996

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) En el camp de concentració, treballar a casa del comandant era vist com un privilegi.	☐	☐
b) En Daniel va ser castigat perquè pregava a la matinada.	☐	☐
c) Les regles s'hi aplicaven estrictament, no hi havia sorpreses.	☐	☐
d) Quan va sortir de la cella, el van fuetejar vint-i-cinc cops.	☐	☐
e) En Daniel comptava les nits i ho marcava a la paret.	☐	☐

1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots o expressions següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) *Romandre*:

b) *Menuda incisió*:

c) *Glacial*:

d) *I encara bo que*:

e) *Entumit*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

«quan l'**en** van treure»:

«es va ajeure damunt del banc abans que no l'**hi** forcessin»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, en què consistia la diversió dels guardes que es comenta en el text. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, sintetitzeu les preocupacions del personatge de la Caterina en l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) En tots els contes hi ha el mateix protagonista principal.	☐	☐
b) L'autor apareix en alguns contes recollint històries.	☐	☐
c) L'amo de la mina de l'Ebre era casat amb la mestressa de la mina del Segre.	☐	☐
d) La Plaga de la Ribera vol ser bona persona.	☐	☐
e) L'antiga vila de Mequinensa era just a la confluència dels rius Ebre i Segre.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La Caterina i la Rosa són filles d'en Libori.	☐	☐
b) Sembla que, temps enrere, la Caterina va avortar.	☐	☐
c) La Caterina vol marxar amb l'Artista a veure món.	☐	☐
d) Els tres actes de l'obra transcorren en el mateix escenari, el Cafè de la Marina.	☐	☐
e) La Marina és la propietària del cafè.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text a partir del començament que us proposem a continuació, canviant els temps verbals i la forma dels clítics, si escau. La redacció resultant ha de contenir tota la informació inclosa en el fragment. [1 punt]

«Quan en Daniel sortí de la cella d'arrest —o més ben dit, quan l'en van treure—, encara més feble, tot i que només hi havia passat quatre dies, estava temptat de maleir l'impuls que l'havia fet romandre viu i a l'infern.»

Si en Daniel hagués sortit de la cella d'arrest —o més ben dit, si...

- 2.2. En el text es fa esment d'una «diversió» absolutament cruel perquè està relacionada amb un acte de tortura; però hi ha també altres situacions menys greus que són considerades divertides per algunes persones i cruels per qui les pateixen. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre «diversions cruels» que conegueu. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

Pot haver-hi vida intel·ligent a la superfície d'una estrella de neutrons? Podem arribar a estrelles que són a diversos anys llum del nostre sistema solar? Existeix el monopòl magnètic? És possible enviar un missatge al passat modulant un feix de taquions? Podem desenvolupar una intel·ligència artificial amb la personalitat de Sigmund Freud o d'Albert Einstein?

Pel que sabem avui, totes aquestes preguntes tenen la mateixa resposta: un no **categòric**. Però el fet que la ciència ens negui aquestes possibilitats o d'altres de semblants no impedeix que sigui factible especular-**hi**. Aquesta és una de les funcions principals i un dels atractius més grans de la ciència-ficció, que té l'objecte, entre d'altres, d'especular **amb amenitat** sobre «la resposta humana als canvis en el nivell de la ciència i de la tecnologia», segons opinava Isaac Asimov, conegut divulgador científic i famós autor de ciència-ficció (Asimov, 1977).

Diferent de la divulgació científica o popularització de la ciència, ha de resultar evident que la ciència-ficció és, bàsicament, un gènere o, més ben dit, una temàtica que troba els seus millors resultats en **vehicles** com ara la literatura, el cinema, la televisió, el còmic o les diverses arts narratives. Abans que res, la ciència-ficció literària (l'origen de tota la ciència-ficció) és art, i, com a tal, sembla que pertany a un món diferent del que considerem propi de la ciència.

Com a temàtica narrativa, però, la ciència-ficció gaudeix de dues característiques pròpies que la fan molt especial i que convé recordar.

D'una banda, la ciència-ficció és una narrativa que ens presenta especulacions arriscades i, molt sovint, francament intencionades que ens fan meditar sobre el nostre món i la nostra organització social o sobre els efectes i conseqüències de la ciència i la tecnologia en les societats que **les** fan servir. Es tracta aquí del vessant reflexiu de la ciència-ficció, que sovint ha servit per a caracteritzar la ciència-ficció escrita com una veritable literatura d'idees. Es fa servir per a això l'anomenat *condicional contrafàctic*, que consisteix a preguntar-se: «Què passaria si...?» sobre hipòtesis que es consideren extraordinàries o encara massa prematures perquè es puguin presentar en el món real i quotidià.

D'altra banda, però, la ciència-ficció ofereix unes possibilitats de meravella i admiració gairebé **inexhauribles**. Els nous mons i éssers, les noves cultures i civilitzacions, els nous resultats obtinguts per la ciència i la tecnologia, ens obren els ulls de la ment a un univers desconegut que contemplem amb sorpresa, **endinsant-nos** en noves perspectives insospitades. Això és el que permet que els especialistes parlin d'un important «sentit de la meravella» com un dels elements més característics i atractius de la ciència-ficció (un element, convé dir-ho, que comparteix amb altres variants de la narrativa que avui també tenen èxit: la novella històrica, els llibres de viatges, etc.).

Miquel BARCELÓ. «Novelles de ciència. La ciència i la tecnologia en la literatura». *Mètode*, núm. 82 (2014)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) La ciència-ficció és un gènere de divulgació de la ciència.	☐	☐
b) La finalitat de la ciència-ficció no és especular, sinó descriure realitats científiques.	☐	☐
c) La literatura és la manifestació artística més antiga de la ciència-ficció.	☐	☐
d) La ciència-ficció ens fa pensar sobre el món en què vivim.	☐	☐
e) La capacitat de meravellar de la ciència-ficció també la tenen altres gèneres literaris.	☐	☐

1.2. Proposeu un sinònim per a cadascun dels mots o expressions següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

a) *Categòric*:

b) *Amb amenitat*:

c) *Vehicle*:

d) *Inexhaurible*:

e) *Endinsar-se*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

«Però el fet que la ciència ens negui aquestes possibilitats o d'altres de semblants no impedeix que sigui factible especular-**hi**»:

«ens fan meditar sobre el nostre món i la nostra organització social o sobre els efectes i conseqüències de la ciència i la tecnologia en les societats que **les** fan servir»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, en què consisteix el «sentit de la meravella» d'alguns gèneres narratius, a partir del que es diu en el text. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu què és el que sap fer més bé el protagonista del conte «Els delfins» i que ocupa els seus pensaments durant l'enterrament d'en Constantí Cirera. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La Marina treballa al cafè.	☐	☐
b) Els tres actes de l'obra transcorren en el mateix espai, davant de l'església.	☐	☐
c) La Caterina i la Rosa són germanes.	☐	☐
d) En Libori vol marxar amb l'Artista a veure món.	☐	☐
e) Al poble es malparla de la Caterina perquè va avortar.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La Plaga de la Ribera vol ser lladre.	☐	☐
b) L'antiga vila de Mequinensa era just a la confluència dels rius Ebre i Segre.	☐	☐
c) L'autor no apareix mai en els contes.	☐	☐
d) En tots els contes hi ha protagonistes diferents.	☐	☐
e) La mina de l'Ebre i la mina del Segre eren del mateix amo.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriuiu el fragment següent del text posant el verb principal en imperfet i fent les adaptacions que calgui en la resta de verbs. [1 punt]

«Es fa servir per a això l'anomenat *condicional contrafàctic*, que consisteix a preguntar-se: "Què passaria si...?" sobre hipòtesis que es consideren extraordinàries o encara massa prematures perquè es puguin presentar en el món real i quotidià.»

- 2.2. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, sobre l'impacte que us han produït determinats llibres o pel·lícules de ciència-ficció o, si ho preferiu, de literatura fantàstica. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

- 3.1.1. El seu delictes, i el del company de la llitera del costat, per mala sort, havia estat d'adormir-se i no sortir a l'hora.
 atribut complement de règim verbal (o preposicional)
 complement directe complement circumstancial (o adjunt)
- 3.1.2. Això els oferia, de vegades, un suplement de menjar.
 complement indirecte determinant
 subjecte complement directe
- 3.1.3. Després del recompte, que li augmentà la fredor, es posà a la feina.
 oració subordinada adjectiva especificativa, complement del nom
 oració subordinada adjectiva explicativa, complement del nom
 oració subordinada substantiva, complement del nom
 oració subordinada adverbial, complement del nom
- 3.1.4. Estava temptat de maleir l'impuls que l'havia fet romandre viu i a l'infern.
 subjecte complement de l'adjectiu
 complement del nom complement de règim verbal (o preposicional)
- 3.1.5. Estava temptat de maleir l'impuls que l'havia fet romandre viu i a l'infern.
 subjecte de *maleir*
 complement directe de *maleir*
 subjecte del predicat principal *estar temptat*
 complement directe del predicat principal *estar temptat*
- 3.1.6. Ha de resultar evident que la ciència-ficció és un gènere que troba els seus millors resultats en vehicles com ara la literatura o el cinema.
 oració subordinada substantiva, subjecte de l'oració principal
 oració subordinada substantiva, atribut de l'oració principal
 oració subordinada adjectiva, complement de l'adjectiu *evident*
 oració subordinada substantiva, complement directe de *resultar*
- 3.1.7. La ciència-ficció gaudeix de dues característiques pròpies que la fan molt especial i que convé recordar.
 complement directe complement circumstancial (o adjunt)
 complement del nom complement de règim verbal (o preposicional)
- 3.1.8. Els nous resultats obtinguts per la ciència i la tecnologia ens obren els ulls de la ment a un univers desconegut que contemplem amb sorpresa.
 complement indirecte complement del nom *els ulls*
 complement directe complement circumstancial (o adjunt)
- 3.1.9. Es tracta aquí del vessant reflexiu de la ciència-ficció.
 adverbí que fa la funció de complement circumstancial (o adjunt)
 conjunció que connecta una oració subordinada
 pronom interrogatiu sense funció específica
 pronom demostratiu que fa la funció de complement circumstancial (o adjunt)
- 3.1.10. La ciència-ficció és una narrativa que ens presenta especulacions arriscades i, molt sovint, francament intencionades.
 adverbí que modifica l'adverbí *sovint*
 substantiu que modifica l'adjectiu *intencionades*
 adverbí que modifica el verb principal
 adverbí que modifica l'adjectiu *intencionades*

3.2. Empleneu els buits de les oracions següents amb els pronoms febles o de relatiu adients i en la forma correcta. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]

- a) La novella que em vas deixar no _____ he pogut (o poguda) acabar.
- b) El jugador _____ et vaig parlar ha fitxat pel Joventut.
- c) _____ vingui a la festa que porti alguna cosa per menjar.
- d) _____ no ho facin hauran d'escoltar el sermó d'en Joan.
- e) _____ pots dur demà (els apunts als companys).
- f) La ciutat _____ va néixer el pintor _____ organitza una exposició en honor seu.
- g) Les coses que em dius, no _____ puc creure.

3.3. Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]

- a) Caldria que et _____ (*disculpar*) per no haver anat a la reunió.
- b) _____ (*resoldre*) vosaltres l'exercici de matemàtiques.
- c) De veritat, nosaltres t'ho _____ (*dir*) si ho _____ (*saber*).
- d) Hem _____ (*constituir*) la societat fa unes hores.
- e) Tot i que _____ (*venir*) abans, no hauries pogut evitar el desastre.
- f) Per molt que cridis, no _____ (*tenir*) la raó.
- g) Quan comencen les discussions, la Paula sempre _____ (*esmunyir-se*).

3.4. Distingiu en el text següent el so fricatiu palatal sonor [ʒ] del so africacat palatal sonor [dʒ] i marqueu de manera diferent totes les grafies que corresponguin a l'un i a l'altre. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]

Setze jutges d'un jutjat mengen fetge d'un penjat. Si el penjat es despengés, menjaria els setze fetges dels setze jutges que l'han jutjat.

3.5. Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]

- a) No tinc (*res / gens*) _____ de gana, crec que estic malalt.
- b) Vaig decidir no anar al concert perquè pensava que hi hauria (*molta / gaire*) _____ gent i resulta que al final no n'hi va haver (*molta / gaire*) _____.
- c) Arribes sempre (*tant / tan*) _____ tard! Qualsevol diria que treballes (*tant / tan*) _____.
- d) Aquests dies el meu padrí (*és / està*) _____ malalt de grip, a banda que (*és / està*) _____ malalt crònic del cor.
- e) M'enfadaré molt (*sinó / si no*) _____ véns al sopar. No entendré que no pots venir, (*sinó / si no*) _____ que no vols venir.
- f) Coincidim (*en / a*) _____ la diagnosi, però no coincidim (*en / a*) _____ recomanar-ne una solució.
- g) No has conegut (*cap / ninguna*) _____ persona interessant durant l'intercanvi?

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Convocatòria 2015

Llengua catalana i literatura

Sèrie 4

Opció d'examen

(Marqueu el quadre de l'opció triada)

OPCIÓ A

OPCIÓ B

Qualificació		
1. Comprensió lectora	1.1	
	1.2	
	1.3	
	1.4	
	1.5	
2. Expressió escrita	2.1	
	2.2	
3. Reflexió lingüística	3.1	
	3.2	
	3.3	
	3.4	
	3.5	
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

La prova consta de tres parts: 1) comprensió lectora, 2) expressió escrita i 3) reflexió lingüística. Heu de triar UNA de les dues opcions (A o B) i fer-ne les parts 1 i 2. A més, heu de fer la part 3, que és comuna a totes dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

—Sóc un fracassat, senyor Jeroni!

—No exageris, home! —li dic jo amb el **propòsit** d'animar-lo—. Si encara ets una criatura, tens tota la vida per davant! Qualsevol dia et soltarem i amb la teva **traça**...

—Traça, traça! —exclama ell aleshores amb amargura—. Per a les coses honrades, la que vostè vulgui i més; aquesta és la meva tragèdia! Perquè jo tinc vocació de delinqüent, senyor Jeroni, de criminal sense entranyes. De menut, la meva illusió ja era arribar a convertir-me en una mala peça de fama internacional; no es pensi que em conformava a quedar-me en un pispa qualsevol o un **espanyaportes** d'estar per casa! Tanmateix, res no em va de cara. ¿Què puc fer contra un destí que em té mania i em fa la guitza? ¿Preparo unes sopes escaldades? Tothom es llepa els dits! ¿Pinto les parets del menjador? Ni aquell que li deien el Picasso treu un color més encertat! Ara, que no provi de fer una dolenteria perquè ja estic llest, ja he begut oli. ¿Sembro un bancal amb marihuana? Ve un ramat de cabres i es **cruspeix** la collita! ¿M'estic tres hores per a rebentar el pany d'una sucursal bancària, procurant que no es dispari l'alarma? En entrar-**hi**, veig que m'he equivocat de porta! Un dia, se m'acut d'afanar un tractor i ¿què passa? Quan guillo sense que ningú se n'adoni, el tractor es cala al mig de la plaça, em trobo voltat de gent que acudeix a oferir-me ajuda, pensant que sóc un pagès foraster —quina vergonya, senyor Jeroni, quina punyalada al meu amor propi d'aspirant a **malfactor** eminent!— i tot el que se m'acut en lloc de mantenir el cap fred, dissimular i aprofitar-me de la seva col·laboració, és posar-me a cridar igual que una tòtila: «No desapareu! Sóc la Plaga de la Ribera! Em rendeix!».

Estic fet un tros de quòniam, senyor Jeroni. La Plaga de la Ribera! Qui em va posar aquest àlies tenia un cop d'ull...

Ja ho veu, senyor director, així està l'assumpte. El cas és que a nosaltres dos —vull dir a l'Elisenda i a mi— ens agradaria fer alguna cosa pel Valerià, ajudar-lo a obrir-se camí, a fer-se una posició. Si ell es volgués dedicar a una feina honrada, aquí mateix, a la vila, trobaríem algú disposat a ensenyar-li un ofici. Però, és clar, el noi té aquesta vocació per la delinqüència...! I aquí, delinqüents, el que se'n diuen delinqüents, no n'hi ha. De vegades, surt algun afeccionat, fins i tot avançadot, però de professional, no en tenim cap. Ara bé, vostè deu disposar a la presó de gent entesa, mestres de molta finor en matèria de dolenteria, els quals potser estarien disposats a donar al Valerià classes particulars sobre aquests temes. Pagant el que calgui, s'entén; [...].

Jesús MONCADA. «La Plaga de la Ribera». A: *El Cafè de la Granota*, 2006

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	Vertader	Fals
a) <i>La Plaga de la Ribera</i> és el malnom d'en Valerià.	☐	☐
b) La Plaga de la Ribera està orgullós de les seves habilitats de lladre.	☐	☐
c) El senyor Jeroni vol ajudar la Plaga, però la dona no ho vol.	☐	☐
d) Mentre el senyor Jeroni parla, la Plaga és a la presó.	☐	☐
e) El senyor Jeroni vol que la Plaga sigui un lladre de profit.	☐	☐

- 1.2. Proposeu un sinònim o una expressió sinònima per a cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- a) *Propòsit*:
 - b) *Traça*:
 - c) *Espanyaportes*:
 - d) *Cruspir*:
 - e) *Malfactor*:
- 1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]
- «En entrar-**hi**, veig que m'he equivocat de porta!»:»
«Quan guillo sense que ningú se **n'**adoni»:»
- 1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, què demana el senyor Jeroni al seu interlocutor per ajudar en Valerià. [0,5 punts]
- 1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.
- 1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu les característiques dels personatges d'en Claudi i de la Caterina de l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) El Cafè de la Marina és en un poble de pescadors.	☐	☐
b) Sembla que al poble hi ha molta feina i bona.	☐	☐
c) El segon acte comença amb la festa del casament de la Rosa i en Rafel.	☐	☐
d) El pretendent de la Caterina és un comerciant de peix convidat al casament.	☐	☐
e) La Caterina explica a la Salvadora, mare d'en Claudi, que la van obligar a avortar.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) Els carrers del poble de Mequinensa que puguen del riu fan molt de pendent.	☐	☐
b) En un dels contes, un personatge escriu una carta a la Mort.	☐	☐
c) En un altre conte, el personatge que parla ho fa des de dalt d'una olivera.	☐	☐
d) El futbol mai no es barreja amb la política, a Mequinensa.	☐	☐
e) <i>Baster</i> , <i>barquer</i> , <i>minaire</i> i <i>calafat</i> són noms de professions que surten als contes de Moncada.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Transformeu el fragment següent del text, que reproduïx la veu de la Plaga de la Ribera en primera persona, en un fragment que reproduïxi la veu d'un narrador omniscient en tercera persona. Podeu canviar tot allò que calgui, però la redacció resultant no pot alterar el sentit original del text. [1 punt]

«—Traça, traça! —exclama ell aleshores amb amargura—. Per a les coses honrades, la que vostè vulgui i més; aquesta és la meva tragèdia! Perquè jo tinc vocació de delinqüent, senyor Jeroni, de criminal sense entranyes. De menut, la meva illusió ja era arribar a convertir-me en una mala peça de fama internacional; no es pensi que em conformava a quedar-me en un pispa qualsevol o un espanyaportes d'estar per casa! Tanmateix, res no em va de cara.»

- 2.2. De vegades, com en el cas del protagonista del conte de Jesús Moncada, el talent no s'adiu amb la vocació o amb el desig. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu en primera persona aquesta paradoxa: una vocació per a la qual creieu que no disposeu de prou talent i, complementàriament, una habilitat que teniu però que no voleu convertir en professió. [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu a les qüestions que us plantegem tot seguit.

1. Les darreres transformacions en el món de l'ensenyament, els **vastos** processos culturals de canvi i les convulsions en la situació econòmica i política, amb el predomini de la lògica del mercat capitalista, són factors que incideixen en el conreu de les que, en els països occidentals, es coneixen com a «humanitats». Les humanitats han configurat la cultura occidental des dels seus inicis (Atenes, Roma, Jerusalem) mitjançant un lligam amb les ciències i la tècnica, el qual es manifesta sobretot en el Renaixement i es **perllonga** fins a la modernitat. **Aquesta** es fonamenta en l'esperit crític i dialgal, la democràcia, la tolerància, el respecte a la ciència, el pluralisme de creences i el coneixement filosòfic. Allunyar-se de les humanitats empobreix i aïlla. Occident ha **forjat** una visió del món en la qual l'autonomia i la dignitat de la persona i la seva constitució espiritual són a la base d'un sentiment comú.

2. La intensa preocupació, plenament justificada, dels governs i de la societat civil pel foment de la ciència, la tecnologia i les noves formes de transmissió del coneixement i de la informació, ha anat acompanyada d'una minva en l'atenció envers les humanitats. Igualment, altres factors, com la pèrdua dels grans relats històrics i dels referents col·lectius, han contribuït a afeblir el **conreu** de les humanitats. Les dificultats amb què es troben les humanitats s'inscriuen en una crisi més general del saber, també del saber científic, sovint valorat tan sols per les seves aplicacions pràctiques i sense que se'l relacioni amb la pregunta pel sentit.

3. La **minva** de la cultura humanística comporta l'empobriment del pensament, la precarietat del discurs ètic i la pèrdua de la cohesió de la nostra civilització. En aquest sentit, és urgent sortir de l'analfabetisme funcional i simbòlic, que deixa grans buits en el sistema de referències personals i col·lectives i permet submissions i manipulacions. Cal una recuperació del símbol, començant pel llenguatge mateix, en els seus horitzons filosòfic i religiós, com un dels senyals distintius d'una cultura humanística completa. La cultura humanística és una inversió necessària.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. Manifest «Unes humanitats amb futur» (gener 2013)

1. Comprensió lectora [4 punts en total]

1.1. Després de llegir atentament el text anterior, indiqueu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La Roma clàssica es considera un dels orígens de la cultura occidental.	☐	☐
b) Darrerament, l'interès per les humanitats ha augmentat.	☐	☐
c) Les humanitats aïllen.	☐	☐
d) Els autors del manifest opinen que actualment hi ha una crisi general del saber.	☐	☐
e) L'analfabetisme funcional afavoreix que la gent sigui manipulada.	☐	☐

1.2. Expliqueu el significat de cadascun dels mots següents, marcats en negreta en el text, o proposeu-ne un sinònim. [0,5 punts]

a) *Vast*:

b) *Perllongar*:

c) *Forjar*:

d) *Conreu*:

e) *Minva*:

1.3. Escriviu el referent dels pronoms següents, marcats en negreta en el text. [0,5 punts]

«**Aquesta** es fonamenta en l'esperit crític i dialogal»:

«sense que se'**l** relacioni amb la pregunta pel sentit»:

1.4. Expliqueu, en tres línies com a màxim, la reivindicació bàsica del manifest. [0,5 punts]

1.5. Resoleu les qüestions següents, relatives a les lectures obligatòries d'aquest curs.

1.5.1. En un màxim de cinquanta mots, expliqueu per què l'Elies corria tant i indiqueu el tema principal del conte «Informe provisional sobre la correguda d'Elies», del recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada. [1 punt]

1.5.2. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives al recull *El Cafè de la Granota*, de Jesús Moncada, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) A tots els contes hi ha el mateix protagonista principal.	☐	☐
b) A Mequinensa només hi havia un cafè, el de la Granota.	☐	☐
c) En un dels contes, el personatge que parla des de dalt d'una olivera és un lladre.	☐	☐
d) Alguns personatges llegeixen novel·les, sobretot del gènere de la novella negra.	☐	☐
e) En Manuel, <i>la Lloca</i> , era confident de la Guàrdia Civil i rebia cops de tothom.	☐	☐

1.5.3. Indiqueu si les afirmacions següents, relatives a l'obra *El Cafè de la Marina*, de Josep Maria de Sagarra, són vertaderes o falses. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
a) La Caterina i la Rosa són mare i filla.	☐	☐
b) El personatge de la Rufina representa la pressió de les murmuracions del poble.	☐	☐
c) El segon acte comença amb la festa del casament de la Rosa i d'en Rafel.	☐	☐
d) La Caterina té un secret que fa parlar la gent.	☐	☐
e) En Claudi, al final de l'obra, acaba marxant a Amèrica.	☐	☐

2. Expressió escrita [3 punts en total]

2.1. Reescriu el fragment següent del text, a partir del començament que us proposem a continuació, canviant els noms i els adjectius subratllats per les formes flexionades dels verbs corresponents (*minvar*, *empobrir*, *perdre*, *urgir*, *sotmetre* i *manipular*). Podeu canviar tot allò que calgui, però la redacció resultant no pot alterar el sentit original del text. [1 punt]

«La minva de la cultura humanística comporta l'empobriment del pensament, la precarietat del discurs ètic i la pèrdua de la cohesió de la nostra civilització. En aquest sentit, és urgent sortir de l'analfabetisme funcional i simbòlic, que deixa grans buits en el sistema de referències personals i collectives i permet submissions i manipulacions.»

El fet que la cultura humanística...

- 2.2. Escriviu un text ben estructurat, de cent vint-i-cinc a cent cinquanta paraules, en què expliqueu quin art o quines activitats artístiques us fan gaudir, com a espectador/a o bé com a creador/a, i quan i com va sorgir el vostre interès per aquestes activitats. [2 punts]

PART COMUNA

3. Reflexió lingüística [3 punts en total]

3.1. Indiqueu l'anàlisi correcta dels pronoms, les oracions o els sintagmes subratllats. [1 punt. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; per les qüestions no contestades, no hi haurà cap descompte.]

3.1.1. De menut, la meva il·lusió ja era arribar a convertir-me en una mala peça de fama internacional.

- subjecte
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement de règim verbal (o complement preposicional)
- complement del nom

3.1.2. Un dia, se m'acut d'afanar un tractor i què passa?

- pronom interrogatiu, complement directe
- pronom interrogatiu, subjecte
- pronom relatiu, subjecte
- pronom relatiu, complement directe

3.1.3. El noi té aquesta vocació per la delinqüència.

- complement agent
- complement circumstancial (o adjunt)
- complement del nom
- complement indirecte

3.1.4. Occident ha forjat una visió del món en la qual l'autonomia i la dignitat de la persona i la seva constitució espiritual són a la base d'un sentiment comú.

- complement circumstancial (o adjunt)
- complement directe
- complement de règim verbal (o complement preposicional)
- complement del nom

3.1.5. Cal una recuperació del símbol, començant pel llenguatge mateix.

- subjecte
- complement directe
- atribut
- complement de règim verbal (o complement preposicional)

3.1.6. Les humanitats han configurat la cultura occidental mitjançant un lligam amb les ciències i la tècnica, el qual es manifesta sobretot en el Renaixement i es perllonga fins a la modernitat.

- oració subordinada de relatiu o adjectiva explicativa
- oració subordinada de relatiu o adjectiva especificativa
- oració subordinada de relatiu o adjectiva substantivada
- oració subordinada de relatiu adverbial

3.1.7. La intensa preocupació pel foment de la ciència i la tecnologia ha anat acompanyada d'una minva en l'atenció envers les humanitats.

- complement circumstancial (o adjunt)
- complement del nom
- complement indirecte
- complement de règim verbal (o complement preposicional)

3.1.8. Les dificultats amb què es troben les humanitats s'inscriuen en una crisi més general del saber.

- complement circumstancial (o adjunt)
- complement de règim verbal (o complement preposicional)
- complement del nom
- complement agent

- 3.1.9.** La Plaga de la Ribera! Qui em va posar aquest àlies tenia un cop d'ull...
- pronom interrogatiu pronom exclamatiu
 pronom relatiu pronom demostratiu
- 3.1.10.** Pagant el que calgui, s'entén.
- oració subordinada de relatiu substantivada, complement directe
 oració subordinada substantiva, complement directe
 oració subordinada de relatiu substantivada, subjecte
 oració subordinada substantiva, subjecte
- 3.2.** Empleneu els buits de les oracions de la conversa següent amb els pronoms adients i en la forma correcta. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]
- a)** _____ vas algun cop a la setmana, al cinema?
b) No, mai. Les pel·lícules, _____ baixo d'Internet.
c) Però això és illegal, no _____ sabies?
d) Bé, sí, però enguany només _____ he baixat quatre.
e) Tant _____ fa, no em sembla bé que _____ baixis cap ni una.
f) Convida _____ al cine i no _____ baixaré cap.
g) Apa, si _____ arribo a saber, no _____ dic res.
- 3.3.** Completeu les oracions següents amb la forma verbal correcta del verb que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]
- a)** Deu ser un veí nou, jo no el _____ (*conèixer*).
b) Quan escoltaven la música, _____ (*cloure*) els ulls, ben concentrats.
c) Per vacances hem _____ (*romandre*) a la ciutat.
d) Perquè ens _____ (*pertànyer*) la casa, primer hauríem de pagar la hipoteca.
e) Si sona l'alarma, caldrà que vostès _____ (*evacuar*) l'edifici.
f) Si sonés l'alarma, caldria que vostès _____ (*evacuar*) l'edifici.
g) Cada matí nosaltres _____ (*airejar*) l'habitació.
- 3.4.** Subratlleu en el text següent cinc grafies que corresponguin al so palatal fricatiu sord [ʃ]. [0,5 punts. Per cada resposta errònia es descomptaran 0,1 punts; si no responeu a la pregunta, no hi haurà cap descompte.]
- Va ser aquest xicot tan eixerit qui em va despatxar unes caixes de carxofes excel·lents. Com que la xifra de la factura era extraordinàriament exagerada, em van poder fer una bona rebaixa.
- 3.5.** Completeu les oracions següents amb la forma correcta de les dues que hi ha entre parèntesis. [0,5 punts. Per cada resposta errònia o no contestada es descomptaran 0,1 punts.]
- a)** Si no fos (*per / per a*) _____ mi, no hauríem aconseguit el premi.
b) (*Quan / Quant*) _____ costa aquesta bicicleta?
c) El fet (*de què / que*) _____ siguis major d'edat ho canvia tot.
d) (*Li / L'hi*) _____ compararé la camisa a la botiga de sempre.
e) No (*responeu / respongueu*) _____ ara; ho fareu després de la publicitat.
f) Prenc llet de soja (*enlloc / en lloc*) _____ de llet de vaca.
g) (*Tot i que / Tot i*) _____ tractar-se d'una rampoina, la va voler conservar.

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans